

Sygn. akt *I ACa 1193/18*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 listopada 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący – Sędzia Mikołaj Tomaszewski

Sędziowie: Jacek Nowicki

Elżbieta Fijałkowska

Protokolant: st. sekr. sądowy Ewa Gadomska

po rozpoznaniu w dniu 28 listopada 2019 r. w Poznaniu

na rozprawie

sprawy z powództwa **M. H.**

przeciwko (...) **Sp. z o.o. w P.**

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 23 lipca 2018 r. sygn. akt I C 2370/13

1. oddala apelację;
2. zasądza od pozwanego na rzecz powoda 1.800 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Jacek Nowicki Mikołaj Tomaszewski Elżbieta Fijałkowska

--	--	--

UZASADNIENIE

M. H., w pozwie z 29 sierpnia 2013 r., wniósł o zasądzenie na swoją rzecz od pozwanego (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P.: 95 000 zł z ustawowymi odsetkami od 15 lipca 2013 do dnia zapłaty, w tym 47 000 zł tytułem odszkodowania związanego z koniecznością poniesienia nakładów akustycznych w budynku powodów i 48 000 zł tytułem odszkodowania za spadek wartości nieruchomości powoda oraz Zwrotu kosztów postępowania.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów procesu.

Wyrokiem częściowym z 7 marca 2016 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu zasądził od pozwanego na rzecz powoda 45 100 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 19 lipca 2013 r. do dnia zapłaty tytułem odszkodowania za spadek wartości

nieruchomości, oddalając powództwo w zakresie tego żądania w pozostałej części. Wyrokiem z 16 listopada 2016 r. Sąd Apelacyjny w Poznaniu oddalił apelację pozwanego od wyroku częściowego, a rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego pozostawił sądowi pierwszej w orzeczeniu końcowym.

Wyrokiem z dnia 23 lipca 2018r. Sąd Okręgowy w Poznaniu:

- 1) zasądził od pozwanego na rzecz powoda 37 637,08 złotych z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 4 stycznia 2018 r.,
- 2) w pozostałej części powództwo oddalił,
- 3) kosztami procesu obciążył pozwanego w 87 %, a powoda w 13 % i na tej podstawie zasądził od pozwanego na rzecz powoda 13 723 złote, w tym 6300 złotych jako zwrot kosztów zastępstwa procesowego,
- 4) zasądził na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Poznaniu
 - a) od powoda 735,73 złotych
 - b) od pozwanego 4923,70 złotych.

W motywach Sąd Okręgowy wskazał, że (...) P. - Ł. powstało w 1913 r. jako lotnisko wojskowe. W 1987 r. powstało Przedsiębiorstwo Państwowe (...), które przejęło zarządzanie lotniskiem w Ł..

W 1993 r. przystąpiono do budowy nowego terminalu pasażerskiego, uruchomiono pierwsze połączenie zagraniczne.

W 1996 r. rozpoczęto rozbudowę i modernizację terminalu (przeprojektowanie całego obiektu, zmiana funkcjonalności pomieszczeń, połączenie hal przylotów i odlotów) oraz podpisano porozumienia w sprawie utworzenia spółki (...). W 1997 r. utworzono spółkę (...), której udziałowcami zostali Przedsiębiorstwo Państwowe (...), Miasto P. oraz Skarb Państwa.

W 2000 r. rozpoczęto prace przy budowie terminalu pasażerskiego, przystąpiono do modernizacji i rozbudowy płyty postojowej samolotów, uruchomiono połączenia do B. i zawarto porozumienia o współpracy z F. A..

W 2001 r. oddano do użytku dwa nowoczesne terminale: pasażerski i cargo oraz nową płytę postojową.

W 2002 r. uruchomiono połączenia do W. i F.. W

2003 r. uruchomiono połączenia do K./B., W., M. i L., a także oddano do użytkowania zmodernizowany terminal GA. W

2004 r. uruchomiono połączenia do B. i M.. W latach 2005 - 2007 uruchomiono kolejne połączenia do różnych miast E..

W 2008 r. przystąpiono do rozbudowy terminala pasażerskiego i dostosowano infrastrukturę do obsługi ruchu w strefie S..

28 lutego 2011 r. (...) Dyrektor Ochrony Środowiska w P. wydał decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia „Rozbudowa i modernizacja (...)”.

W kwietniu 2011 r. rozpoczęto rozbudowę terminala pasażerskiego, a w czerwcu 2011 r. rozpoczęto rozbudowę płaszczyzn lotniskowych. W lipcu 2012 r. rozpoczęto kontynuację rozbudowy terminala pasażerskiego - początek prac przy budowie nowej sortowni bagażu oraz rozbudowie strefy odlotów.

Rozwój lotniska w kolejnych dziesięcioleciach skutkowało wzrostem liczby pasażerów obsługiwanych przez port lotniczy. W 2000 r. skorzystało z niego 227 847 pasażerów, przy liczbie 13 225 operacji lotniczych. W 2008 r. natomiast

z portu skorzystało już 1 274 679 pasażerów, a operacji lotniczych odnotowano w liczbie 23 609. W 2012 r. z portu skorzystało 1 595 221 pasażerów i odbyło się 25 261 operacji lotniczych.

Lotnisko cywilne P. - Ł. jest własnością pozwanego (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P..

30 stycznia 2012 r. Sejmik Województwa (...) podjął uchwałę nr (...) w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska P. - Ł. w P..

Uchwała wyznaczyła zewnętrzną granicę obszaru ograniczonego użytkowania na podstawie: (1) izolinii równoważnego poziomu dźwięku A dla pory dnia $L_{AeqD} = 55$ dB, pochodzącego od startów, lądowań i przelotów statków powietrznych; (2) izolinii równoważnego poziomu dźwięku A dla pory nocy $L_{AeqN} = 45$ dB, pochodzącego od startów, lądowań i przelotów statków powietrznych; (3) izolinii równoważnego poziomu dźwięku A dla pory dnia $L_{AeqD} = 50$ dB, pochodzącego od pozostałych źródeł hałasu związanych z działalnością lotniska; (4) izolinii równoważnego poziomu dźwięku A dla pory nocy $L_{AeqN} \sim 40$ dB, pochodzącego od pozostałych źródeł hałasu związanych z działalnością lotniska.

Na obszarze ograniczonego użytkowania wyodrębniono strefy: (1) zewnętrzną, której obszar od zewnątrz wyznacza linia będąca granicą obszaru ograniczonego użytkowania, a od wewnątrz linia będąca obwiednią izolinii równoważnego poziomu dźwięku A dla pory dnia $L_{AeqD} = 60$ dB oraz dla nocy $L_{AeqN} = 50$ dB, pochodzącego od startów, lądowań i przelotów statków powietrznych oraz izolinii równoważnego poziomu dźwięku A dla pory dnia $L_{AeqD} = 55$ dB oraz dla nocy $L_{AeqN} = 45$ dB, pochodzącego od pozostałych źródeł hałasu związanych z działalnością lotniska; (2) wewnętrzną, której obszar od zewnątrz wyznacza linia będąca obwiednią, o której mowa w pkt 1, a od wewnątrz linia biegnąca wzdłuż granicy terenu lotniska,

W uchwale wprowadzono wymagania techniczne dotyczące budynków w strefie wewnętrznej obszaru w postaci obowiązku zapewnienia właściwego klimatu akustycznego w budynkach z pomieszczeniami wymagającymi ochrony akustycznej poprzez stosowanie przegród budowlanych o odpowiedniej izolacyjności akustycznej. W uchwale wskazano, że przez odpowiednią izolacyjność akustyczną przegród budowlanych należy rozumieć izolacyjność akustyczną określoną zgodnie z Polskimi Normami w dziedzinie akustyki budowlanej z uwzględnieniem poziomu hałasu powodowanego przez starty, lądowania, przeloty statków powietrznych, operacje naziemne i inne źródła hałasu związane z funkcjonowaniem lotniska, przy zapewnieniu wymaganej wymiany powietrza w pomieszczeniu, a także wymaganej izolacyjności cieplnej. Wskazano również, że przez właściwy klimat akustyczny w budynkach rozumie się poziom dźwięku zgodny z obowiązującymi Polskimi Normami w dziedzinie akustyki budowlanej.

Uchwała weszła w życie 28 lutego 2012 r.

M. H. jest właścicielem nieruchomości w P. przy ul. (...), stanowiącej działkę nr (...), zabudowanej jednorodzinny domem mieszkalnym (kw nr (...)).

Zgodnie z załącznikami nr 6b i 7b do uchwały Sejmiku Województwa (...) nr (...), nieruchomość powoda znajduje się w strefie wewnętrznej obszaru ograniczonego użytkowania.

Na dzień wejścia w życie powołanej wyżej uchwały Sejmiku nieruchomość była zabudowana podpiwniczonym, dwukondygnacyjnym domem wolnostojącym, w technologii murowanej,

Zgodnie z obowiązującym planem zagospodarowania przestrzennego, nieruchomość powoda znajduje się na terenach przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną.

Funkcjonowanie lotniska dopuszczone w związku z ustanowieniem obszaru ograniczonego użytkowania powoduje w budynku mieszkalnym powoda naruszenie wymogów normy PN-87/B- (...) „Akustyka Budowlana. Ochrona przed hałasem pomieszczeń w budynkach. Dopuszczalne wartości poziomu dźwięku w pomieszczeniach”. W porze nocnej przekroczenia wynoszą około 1,5-7,5 dB. W pozostałych pomieszczeniach w porze nocnej panują poprawne warunki

akustyczne. W porze dziennej (8 najniekorzystniejszych godzin), dla maksymalnej dopuszczalnej aktywności lotniska, warunki akustyczne w budynku odpowiadają wymaganiom normowym.

Dla dopuszczalnej w związku z utworzeniem obszaru ograniczonego użytkowania aktywności lotniska przegrody zewnętrzne z oknami w pokojach, w większości przypadków spełniają wymagania dotyczące własności dźwiękoizolacyjnych przegród zewnętrznych, określone w normie PN-B- (...) - 3:1999 „Izolacyjność akustyczna przegród w budynkach i izolacyjność akustyczna elementów budowlanych. Wymagania”. Niedobory wskaźnika izolacyjności akustycznej wynoszące około 2-3 dB stwierdzono jedynie w salonie z kuchnią na parterze (niedobory o wartości poniżej 1dB należy uznać za pomijalne). Poprawy własności dźwiękoizolacyjnych w związku z wymaganiami normy PN-B- (...) - 3:1999 nie wymagają również przegrody zewnętrzne pełne. Zalecone zmiany dotyczą wymiany okien i drzwi balkonowych w pokojach na stolarkę budowlaną o zwiększonej izolacyjności akustycznej. W budynku mieszkalnym powoda niezbędne jest ponadto ograniczenie propagacji hałasu poprzez kanały wentylacyjne do kuchni w poziomie piwnicy i parteru (połączonych z pomieszczeniami wymagającymi większego komfortu akustycznego, tj. gabinetem i jadalnią w poziomie piwnicy oraz salonem w poziomie parteru). W tym celu należy zainstalować na wylocie komina wentylacyjnego z kuchni na parterze tłumik akustyczny o skuteczności około 6 dB. Ponieważ ze wzrostem izolacyjności akustycznej stolarki budowlanej wiąże się ograniczenie infiltracji powietrza do wnętrza budynku, zgodnie z obowiązującymi przepisami, adaptacja akustyczna obejmuje także działania służące zapewnieniu właściwej wentylacji budynku, tj. instalacje nawiewników okiennych i ściennego. Wartość tychże nakładów wynosi 37 637,08 zł.

Pismem z 30 czerwca 2013 r., nadanym w urzędzie pocztowym 1 lipca 2013 r., powód wezwał pozwanego do zapłaty w terminie do 14 lipca 2013 r. odszkodowania w związku z obniżeniem wartości nieruchomości i zwrotu nakładów na wygłuszenie budynku w łącznej kwocie 250,000 zł (150.000 zł + 100.000 zł).

Powyższe wezwanie okazało się jednak bezskuteczne.

W oparciu o powyższe ustalenia Sąd Okręgowy uznał, iż żądanie pozwu zasługuje na uwzględnienie w części.

Uzasadniany wyrok ma charakter wyroku końcowego. Zawarte w nim rozstrzygnięcie dotyczy pozostałej części dochodzonego pozwem roszczenia, tj. odszkodowania z tytułu koniecznych do poniesienia nakładów na rewitalizację akustyczną budynku powoda.

Legitymacja czynna powoda nie budziła wątpliwości. Zgodnie bowiem z art. 129 ust. 1 i 2 ustawy z 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, jeżeli w związku z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości korzystanie z niej lub z jej części w dotychczasowy sposób lub zgodny z dotychczasowym przeznaczeniem stało się niemożliwe lub istotnie ograniczone, wykupienia nieruchomości lub jej części, a także odszkodowania za poniesioną szkodę może żądać właściciel nieruchomości. Na podstawie art. 129 ust. 3 cytowanej ustawy, roszczenia powyższe przysługują również użytkownikom wieczystym nieruchomości, a roszczenie o którym mowa w ust. 2 także osobie, której przysługuje prawo rzeczowe do nieruchomości.

Powód jest właścicielem nieruchomości w P., przy ul. (...), a w konsekwencji był uprawniony do dochodzenia odszkodowania z tytułu koniecznych do poniesienia nakładów na rewitalizację akustyczną budynku. Legitymacja bierna pozwanego wynikała z art. 136 ust. 2 ustawy Prawo ochrony środowiska stanowiącego, że obowiązany do wypłaty odszkodowania lub wykupu nieruchomości jest ten, którego działalność spowodowała wprowadzenie ograniczeń w związku z ustanowieniem obszaru ograniczonego użytkowania. Niewątpliwie podmiotem tym jest w rozpoznawanej sprawie pozwana spółka, będąca właścicielem portu lotniczego, którego działalność spowodowała wprowadzenie ograniczeń.

Powoda wskazał jako podstawę prawną roszczenia dochodzonego pozwem również art. 435 k.c. (jak podał - wyłącznie z ostrożności). Zgodnie z § 1 przepisu art. 435 k.c., prowadzący na własny rachunek przedsiębiorstwo lub zakład uprawiany w ruch za pomocą sił przyrody (pary, gazu, elektryczności, paliw płynnych itp.) ponosi odpowiedzialność za szkodę na osobie lub mieniu, wyrządzoną komukolwiek przez ruch przedsiębiorstwa lub zakładu, chyba że

szkoda nastąpiła wskutek siły wyższej albo wyłącznie z winy poszkodowanego lub osoby trzeciej, za którą nie ponosi odpowiedzialności. Wskazać jednak trzeba, że art. 129 ustawy Prawo ochrony środowiska i art. 435 k.c. są reżimami rozłącznymi, a za taką interpretacją przemawia również dążenie do kompleksowego uregulowania skutków ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania w zakresie szkody polegającej na obniżeniu wartości nieruchomości. Zgodnie z art. 129 ust. 2 Prawa ochrony środowiska właściciel może żądać odszkodowania za poniesioną szkodę (w tym zmniejszenie wartości nieruchomości) „w związku z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości”, przy czym - jak się wskazuje w orzecznictwie - ograniczeniem tym jest także samo ustanowienie obszaru ograniczonego użytkowania. W związku z ustanowieniem obszaru ograniczonego użytkowania pozostaje nie tylko obniżenie wartości nieruchomości będące następstwem ograniczeń przewidzianych bezpośrednio w treści rozporządzenia o utworzeniu obszaru (zwłaszcza dotyczących ograniczeń zabudowy), lecz także obniżenie wartości nieruchomości wynikające z tego, że wskutek wejścia w życie rozporządzenia dochodzi do zawężenia granic własności (art. 140 k.c. w zw. z art. 144 k.c.) i tym samym ścieśnienia wyłącznego władztwa właściciela względem nieruchomości położonej na obszarze ograniczonego użytkowania. O ile bowiem właściciel przed wejściem w życie rozporządzenia mógł żądać zaniechania immisji (hałasu) przekraczającej standard ochrony środowiska, o tyle w wyniku ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania możliwości takiej został pozbawiony. Inaczej mówiąc, szkodą podlegającą naprawieniu na podstawie art. 129 ust. 2 ustawy Prawo ochrony środowiska jest także obniżenie wartości nieruchomości wynikające z faktu, iż właściciel nieruchomości będzie musiał znosić dopuszczalne na tym obszarze immisje, np. hałas (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 30 listopada 2010 r., VI ACa 1156/10; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2010 r., III CZP 128/09; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lutego 2009 r., II CSK 546/08; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 kwietnia 2010 r., III CZP 17/10).

Sąd zwraca uwagę, że skutki ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania zostały w powołanej ustawie uregulowane kompleksowo, za czym przemawia językowa wykładnia wskazanego przepisu. Art. 129 ust. 2 ustawy Prawo ochrony środowiska nie daje podstaw do dokonania rozróżnienia na poszczególne rodzaje ograniczeń sposobu korzystania z nieruchomości. Skoro zgodnie z art. 129 ust. 2 w zw. z art. 135 i 136 ustawy odszkodowanie przysługuje właścicielowi w związku z ograniczeniem sposobu korzystania z jego nieruchomości, to rozumieć przez to należy ograniczenie korzystania z nieruchomości lub jej części w dotychczasowy sposób lub zgodny z dotychczasowym przeznaczeniem, a więc określony przy zastosowaniu art. 140 k.c. Jak już wskazywano - jeśli właściciel nieruchomości został ograniczony w sposobie korzystania ze swojej nieruchomości w dotychczasowy sposób na skutek utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania, ale to ograniczenie nie ma charakteru istotnego (bo korzystanie z nieruchomości jest możliwe) - to właściciel może domagać się odszkodowania z tytułu zmniejszenia wartości nieruchomości (art. 129 ust. 2 w zw. z art. 136 ustawy). Ograniczenie takie może polegać na nałożeniu na właściciela nieruchomości obowiązku znoszenia hałasu przekraczającego poziom dopuszczalny przez obowiązujące prawo, a więc obowiązek znoszenia immisji przekraczających przeciętną miarę.

Bezspornym było, że w dniu 30 stycznia 2012 r. Sejmik Województwa (...) podjął uchwałę nr (...) w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska P. - Ł. w P.. Obszar ograniczonego użytkowania podzielony został na dwie strefy - wewnętrzną i zewnętrzną, w zależności od odległości od lotniska P. - Ł. i poziomu natężenia hałasu w danej strefie, a nieruchomość powoda, stanowiąca działkę nr (...), została zakwalifikowana do strefy wewnętrznej.

Zgodnie z art. 129 ust. 4 ustawy Prawo ochrony środowiska z roszczeniem odszkodowawczym „można wystąpić” w okresie dwóch lat od wejścia w życie rozporządzenia lub aktu prawa miejscowego powodującego ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości. Cytowany przepis ustawy wprowadza termin zawity, niebędący terminem przedawnienia, którego upływ ma ten skutek, że roszczenie to wygasa (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 października 2008 r., II CSK 216/2008). Terminowe zgłoszenie roszczenia odszkodowawczego obowiązanemu powoduje, że roszczenie nie wygasa, przy czym do zgłoszenia roszczenia nie jest niezbędnie konieczne jego dochodzenie przed sądem. Ponieważ jest to odszkodowawcze roszczenie majątkowe, co do którego zastosowanie znajduje art. 117 § 1 k.c. stwierdzić należy, że podlega ono przedawnieniu. Przepisy ustawy Prawo ochrony środowiska nie statuują szczególnych postanowień oznaczających termin przedawnienia tego roszczenia. Ponieważ nie jest to roszczenie wynikające z reżimu odpowiedzialności deliktowej, nie ma podstaw do zastosowania w tym przypadku

przepisu art. 4421 § 1 k.c. Przyjąć więc należy, że roszczenie przewidziane w art. 129 ust. 2 ustawy przedawnia się w terminie ogólnym z art. 118 k.c. (w rozpoznawanej sprawie wynoszącym 10 lat). Termin ten biegnie od chwili powstania roszczenia - to znaczy od dnia wprowadzenia ograniczeń korzystania z nieruchomości w drodze ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania, od tego momentu bowiem roszczenie jest wymagalne i może być dochodzone od zobowiązanego (por, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 grudnia 2013 r., II CSK 161/13).

Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy pozwolił na ustalenie, że powód zgłosił pozwanemu roszczenie przed upływem terminu zawitego liczonego od daty wejścia w życie tego rozporządzenia. Dokonali tego po raz pierwszy pismem z dnia 30 czerwca 2013 r. (k. 47 nadanym w dniu 1 lipca 2013 r. (k. 48), a więc przed upływem dwóch lat od wejścia w życie rozporządzenia ustanawiającego obszar ograniczonego użytkowania. Złożenie pozwu do sądu nastąpiło zaś przed upływem dziesięcioletniego terminu przedawnienia (bo już w dniu 29 sierpnia 2013 r.) i z uwagi na treść art. 123 § 1 pkt 1 k.c. przerwało jego bieg. W konsekwencji do przedawnienia roszczenia powoda, o którym orzeczono w uzasadnianym wyroku nie doszło. Powołana wyżej uchwała sejmiku województwa wprowadziła obowiązek zapewnienia właściwego klimatu akustycznego w budynkach z pomieszczeniami wymagającymi ochrony akustycznej poprzez stosowanie przegród budowlanych o odpowiedniej izolacyjności akustycznej wyłącznie w strefie wewnętrznej (§ 9 pkt 2 uchwały). Nieruchomość objęta pozwem, jak to już wcześniej wskazano, położona jest w strefie wewnętrznej. W konsekwencji powód był uprawniony do dochodzenia odszkodowania odpowiadającego kosztom rewitalizacji akustycznej budynku.

Zgodnie bowiem z art. 136 ust. 3 ustawy Prawo ochrony środowiska, w razie określenia na obszarze ograniczonego użytkowania wymagań technicznych dotyczących budynków szkoda, o której mowa w art. 129 ust. 2, są także koszty poniesione w celu wypełnienia tych wymagań przez istniejące budynki, nawet w przypadku braku obowiązku podjęcia działań w tym zakresie.

Z opinii biegłej z dziedziny ochrony przed hałasem A. K. wynika, że funkcjonowanie lotniska dopuszczone w związku z ustanowieniem obszaru ograniczonego użytkowania powoduje w budynku mieszkalnym powoda naruszenie wymogów normy PN-87/B- (...) „Akustyka Budowlana. Ochrona przed hałasem pomieszczeń w budynkach. Dopuszczalne wartości poziomu dźwięku w pomieszczeniach” W porze nocnej we wszystkich pokojach występują przekroczenia dopuszczalnych wartości poziomu hałasu wynoszące około 1,5-7,5 dB. W pozostałych pomieszczeniach w porze nocnej panują poprawne warunki akustyczne. W porze dziennej panują poprawne warunki akustyczne.

Co istotne przy tym, gdyby klimat akustyczny w środowisku zewnętrznym odpowiadał obowiązującym powszechnie (poza obszarem ograniczonego użytkowania) przepisom, budynek spełniałby wymagania dotyczące izolacyjności akustycznej przegród zewnętrznych określone w normie PN-B- (...) -3:1999, zachowane byłyby również dopuszczalne wartości poziomu hałasu wewnątrz budynku podane w normie PN-87/B- (...). Ocena ta dotyczy również budynku w okresie przed wprowadzeniem obszaru ograniczonego użytkowania. W związku z powyższym należy jednoznacznie stwierdzić, że potrzeba opisanych w opinii biegłej działań zapewniających dostosowanie budynku do wymagań normowych, wynika wyłącznie z wprowadzenia obszaru ograniczonego użytkowania i dopuszczonych w związku z tym uciążliwości akustycznych w środowisku w otoczeniu tego budynku.

Zakres koniecznych nakładów na rewitalizację akustyczną budynku określony został szczegółowo w opinii biegłej A. K., zaś ich wartość w opinii biegłego J. W. (1). Biegły J. W. (1) wartość tychże nakładów określił na kwotę 37.637,08 zł (z 8% VAT)

Sąd uznał, że zasądzeniu na rzecz powoda podlegała wartość tychże nakładów określona na datę wydania opinii przez biegłego z dziedziny budownictwa, a nie na dzień wezwania pozwanego do zapłaty. Za takim rozstrzygnięciem, zdaniem sądu, przemawiała okoliczność, że jak dotąd wspomniane nakłady nie zostały przez powoda poniesione.

W konsekwencji z powyższego tytułu zasądzeniu na rzecz powoda podlegała kwota 37.637,08 zł. Powód nie wykazał, by wartość prac koniecznych do przeprowadzenia była wyższa.

Podkreślić należy, że na przeszkodzie uwzględnieniu powództwa w powyższym zakresie nie stała okoliczność, że powód jak dotąd nie przeprowadził prac wygłuszeniowych budynku. Roszczenie o zasądzenie kosztów potrzebnych do rewitalizacji akustycznej budynku na podstawie art. 129 ust. 2 i art. 136 ust. 3 ustawy Prawo ochrony środowiska nie jest bowiem uzależnione od uprzedniego poniesienia tych kosztów (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 10 kwietnia 2008 r., I ACa 2/2008).

O odsetkach ustawowych za opóźnienie od zasądzonej należności głównej sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 455 k.c. Roszczenie o odszkodowanie jest roszczeniem bezterminowym, a zatem staje się ono wymagalne, zgodnie z art. 455 k.c., po wezwaniu dłużnika do zapłaty. Wskazać należy na treść art. 363 § 2 k.c. zgodnie z którym jeżeli naprawienie szkody ma nastąpić w pieniądzu, wysokość odszkodowania powinna być ustalona według cen z daty ustalenia odszkodowania, chyba że szczególne okoliczności wymagają przyjęcia za podstawę cen istniejących w innej chwili. Powód domagał się zapłaty odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia następnego, od dnia doręczenia pozwanemu wezwania do zapłaty, jednak zdaniem Sądu roszczenie zostało sprecyzowane dopiero w opinii biegłego sądowego z dziedziny akustyki A. K. oraz opinii sporządzonej przez biegłego rzeczoznawcy majątkowego J. W. (1). Wcześniej zakres rzeczowy nakładów i koszt tych pracy były nieznane, co powodowie sami przyznawali. Zatem sąd zasądził odsetki ustawowe za opóźnienie od kwoty 37.637,08 zł od dnia 4 stycznia 2018r., tj. od dnia następnego po dniu doręczenia pozwanemu opinii biegłego z dnia 30 listopada 2017 r. (k. 1461- 1476, k. 1480) do dnia zapłaty (pkt 1. wyroku). Tym samym w tej dacie znana była już wielkość aktualnej szkody powoda co do nakładów i pozwany był już wówczas zobowiązany do jej naprawienia. Nie spełniając świadczenia na rzecz powoda od dnia następnego pozwany pozostawał więc w opóźnieniu.

Dalej idące roszczenie powoda było bezzasadne i jako takie podlegało oddaleniu (pkt 2. wyroku).

O poniesionych przez strony kosztach procesu, w pkt 3. i 4. wyroku, sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c., stosunkowo te koszty rozdzielając. Powyższy wyrok w punktach 1,3 i 4 zaskarżył apelacją pozwany, który powołując się na:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 129 ust. 2 ustawy Prawo ochrony środowiska w zw. z art. 136 ust. 3 ustawy z 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska poprzez ich zastosowanie i zasądzenie na ich podstawie odszkodowania z tytułu modernizacji akustycznej nieruchomości, w sytuacji gdy konieczność poniesienia tych nakładów nie jest związana z wprowadzeniem (...) ograniczonego (...),

2. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 481 § 2 k.c. w zw. z art. 455 k.c. oraz art. 363 § 2 k.c. poprzez ich błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że dłużnik dopuszcza się opóźnienia w spełnieniu świadczenia pieniężnego, nie spełniając go w dniu następującym po dniu doręczenia pozwanemu opinii biegłego, w sytuacji, gdy stwierdzenie istnienia obowiązku spełnienia przez niego tego świadczenia oraz ustalenie jego wysokości nastąpiło w wyniku przeprowadzonego postępowania dowodowego i wydania wyroku przez Sąd I instancji.

Z powołaniem na powyższe skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w całości ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Sąd Okręgowy na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego, ocenionego bez przekroczenia granic określonych treścią art. 233§1 kpc dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych oraz trafnie określił ich prawne konsekwencje. Ustalenia te oraz ich prawną ocenę Sąd Apelacyjny podziela, przyjmując je jako własne.

Na uwzględnienie nie zasługiwał ż zarzut naruszenia art. 129 ust. 2 w zw. z art. 136 ust. 3 ustawy z 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska poprzez zasądzenie odszkodowania z tytułu modernizacji akustycznej nieruchomości w sytuacji, gdy konieczność poniesienia tych nakładów jest związana z wprowadzeniem (...) ograniczonego (...).

Niniejsza sprawa jest jedną z wielu spraw o zapłatę równowartości nakładów koniecznych dla przywrócenia komfortu akustycznego w budynkach znajdujących się w strefie ograniczonego użytkowania wokół lotniska P.-Ł., rozpoznanych

już przez Sąd Apelacyjny w Poznaniu. Argumenty pozwanego co do braku związku przyczynowego między wprowadzeniem strefy ograniczonego użytkowania a koniecznością poniesienia nakładów z tytułu modernizacji akustycznej nieruchomości, były wielokrotnie rozważane (zob. min. wyroki Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z: 31 października 2017 r., I ACa 151/17; 15 grudnia 2016 r., I ACa 723/16; 17 marca 2016 r., I ACa 1113/15; 21 grudnia 2017 r.; 22 listopada 2017 r., I ACa 562/17). Sąd Apelacyjny także w tej sprawie uznaje za niezasadny zarzut naruszenia art. 129 ust. 2 oraz art. 136 ust. 3 ustawy z 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska.

Sąd Apelacyjny także w tej sprawie uznaje za niezasadny zarzut naruszenia art. 129 ust. 2 oraz art. 136 ust. 3 ustawy z 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska. Wart. 129-136 u.p.o.ś. ustawodawca uregulował samodzielne podstawy odpowiedzialności odszkodowawczej związanej z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości oraz z utworzeniem obszaru ograniczonego użytkowania, opierając się na założeniu, że ryzyko szkód związanych z działalnością uciążliwą dla otoczenia powinien ponosić podmiot, który tę działalność podejmuje dla własnej korzyści. Przesłankami tej odpowiedzialności są: wejście w życie rozporządzenia lub aktu prawa miejscowego powodującego ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości, szkoda poniesiona przez właściciela nieruchomości, jej użytkownika wieczystego lub osobę, której przysługuje prawo rzeczowe do nieruchomości i związek przyczynowy między wprowadzonym ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości a szkodą. Art. 136 ust. 3 jednoznacznie wskazuje, że szkodą, której naprawy może domagać się poszkodowany na podstawie art. 129 ust. 2 u.p.o.ś, w razie określenia na obszarze ograniczonego użytkowania wymagań technicznych dotyczących budynków, są także koszty poniesione w celu wypełnienia tych wymagań przez istniejące budynki, nawet w przypadku braku obowiązku podjęcia działań w tym zakresie. Niewątpliwie w uchwale ustanawiającej obszar ograniczonego użytkowania wprowadzono wymagania techniczne dotyczące budynków położonych w strefie wewnętrznej obszaru ograniczonego użytkowania w postaci: obowiązku zapewnienia właściwego klimatu akustycznego w budynkach z pomieszczeniami wymagającymi ochrony akustycznej poprzez stosowanie przegród budowlanych o odpowiedniej izolacyjności akustycznej. Powód miał zatem prawo dochodzić swoich roszczeń bez względu na poziom faktycznego hałasu na jego nieruchomości przed ustanowieniem tego obszaru.

Gdyby nie ponadnormatywny hałas, któremu powód w związku z wprowadzeniem strefy ograniczonego użytkowania nie może przeciwdziałać, budynki zapewniałyby mu należytą, zgodną z normami ochronę akustyczną. Obecnie natomiast, dochowanie tych standardów wymaga poczynienia nakładów. Pozwany w apelacji nie podważa trafności rozumowania biegłego w tej kwestii. Nie budzi więc wątpliwości Sądu Apelacyjnego, że powód wykazał, iż wydatki konieczne dla dostosowania budynków do obowiązujących norm, pozostają w związku przyczynowym z wprowadzeniem strefy ograniczonego użytkowania.

Niezasadne okazały się także zarzuty naruszenia przepisów art. 481 § 2 k.c. w zw. z art. 455 k.c. oraz art. 363 § 2 k.c.. Nie ulega wątpliwości, że roszczenie odszkodowawcze ma charakter bezterminowy, co oznacza, że staje się wymagalne po upływie odpowiedniego terminu wyznaczonego dłużnikowi do jego spełnienia (art. 455 k.c.). Niewątpliwie pismo przedsądowe z dnia 30 czerwca 2013r., w którym powód sformułował wobec pozwanego żądanie zapłaty odszkodowania a także pozew, nie mogły być traktowane jako wezwanie w rozumieniu art. 455 k.c., skutkujące powstaniem stanu wymagalności roszczenia po upływie określonego w nim terminu. Skuteczne wezwanie do zapłaty odszkodowania pieniężnego musi bowiem zawierać treści pozwalające dłużnikowi na rzeczowe, według kryteriów obiektywnych, ustosunkowanie się do żądania tak co do zasady, jak i wysokości. Tylko w takim przypadku można mu przypisać opóźnienie w wywiązaniu się z zobowiązania. Tymczasem w wezwaniu, jak i w pozwie powód ograniczył się do postawienia dowolnej w tamtym czasie tezy, że poniósł szkodę i przedstawienia swobodnie wybranej wysokości szkody.

Pozwany nie miał zatem możliwości dokonania merytorycznej oceny zasadności zgłoszonych mu w wezwaniu do zapłaty roszczeń.

Wszystkie istotne dla takich ustaleń okoliczności zostały ustalone dopiero w toku postępowania sądowego w oparciu o wydaną w sprawie opinię biegłego J. W., który oszacował wartość tych nakładów według cen na dzień sporządzenia opinii.

Zasadnie zatem uznał Sąd Okręgowy , że pozwany pozostawał w opóźnieniu w spełnieniu roszczeń powodów od dnia następnego po doręczeniu mu odpisu opinii biegłego J. W. tj. od 4.01.2018r.

Brak było natomiast podstaw do uznania, że odsetki od zasądzonej powodowi należności winny być przyznane dopiero od postulowanej w apelacji daty orzekania, bowiem pozwany znajdował się w opóźnieniu w spełnieniu tego świadczenia już w dniu wyżej wskazanym, poprzedzającym dzień wyrokowania.

Mając na uwadze powyższe Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 kpc oddalił apelację.

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu w instancji odwoławczej znajdowało oparcie w art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 391 § 1 kpc oraz § 2 pkt 5 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Elżbieta Fijałkowska Mikołaj Tomaszewski Jacek Nowicki